

Stand van zaken nummerherkenning

Hoe moet het worden geregeld?

Een systeem van nummerherkenning waarbij alle geheimhoudersgesprekken tussen advocaten en cliënten uit de tapstroom worden gefilterd, is haalbaar voor ongeveer 95% van de advocaten. Wat moet er nog gebeuren en wat zijn de problemen?

Dat staat in het rapport *Impactanalyse invoering nummerherkenning bij interceptie* van onderzoeksbureau VKA dat deze zomer in opdracht van het ministerie van Justitie werd uitgevoerd. Toegang tot het depot door derden zou alleen kunnen op gezag van de rechter-commissaris en in alle gevallen moet de deken worden ingelicht. Indien ook gemengde kantoren (waar ook niet-geheimhouders werken, zoals belastingadviseurs) onder de regeling zouden vallen, waardoor ze geen nieuwe telefooncentrale hoeven aan te leggen, kan de Algemene

Raad zich vinden in het voorgestelde systeem. Advocaten in dienstbetrekking, de overblijvende 5%, zouden alleen directe (en mobiele) nummers moeten opgeven. De Orde zou dagelijks een lijst met actuele nummers doorgeven aan het KLPD.

Verplichte deelname door middel van een verordening ligt daarbij het meest voor de hand, concluderen de Tilburgers Jaap Koops (hoogleraar regulering van technologie) en Corien Prins (hoogleraar recht en informatisering), in een advies dat ze op verzoek van de Orde opstelden. Het is bovendien in lijn met privacywetgeving en de eisen van art. 8 EVRM, maar een wettelijke regeling sluiten ze niet uit. Dat is weliswaar een paardenmiddel, maar gelet op de geringe inbreuk op de privacy wel een paardenmiddel dat de toets van art. 8 EVRM zou kunnen doorstaan. Wel merken Koops en Prins op dat door een systeem van nummerherkenning de zorg voor het niet gebruiken van geheimhoudersgesprekken wordt uitbesteed aan de techniek. En 'techniek is echter nooit onfeilbaar, kan onvermoede neveneffecten hebben, en

bovendien vaak minder flexibel zijn dan de wettelijke bepalingen of menselijke oordeelsvorming. Het is dan ook een potentiële valkuil om sterk te gaan leunen op een 'techno-oplossing.'

De AR stuurde vorige week een conceptverordening nummerherkenning naar de Collegeleden, tezamen met het advies van de Adviescommissie strafrecht. De verordening vermeldt niet uitdrukkelijk dat gesprekken die niet via de geregistreerde nummers worden gevoerd, nog altijd geheimhoudersgesprekken zijn en onder het verschoningsrecht vallen. Maar er zijn situaties denkbaar waarbij de advocaat niet via zijn eigen telefoon belt of kan bellen – een kwestie van overmacht, maar wel in goed vertrouwen. De advocaat moet dan ook niet worden verplicht om *slechts* via een afgeschermd nummer te bellen (zoals nu in de verordening staat), maar *zoveel mogelijk*, meent de Adviescommissie.

Ook buiten strafrecht

Eerder al wees de Adviescommissie strafrecht op het hardnekkige misverstand dat alleen advocaten in

strafzaken afgeluisterd zouden kunnen worden. In het huidige tijdsgewricht kan iederéén worden afgeluisterd, alleen al vanwege de schaal van het aftappen (één tap op de 605 Nederlanders, ruim 26000 taps per jaar). Daarom vindt ook de adviescommissie dat deelname aan het systeem niet vrijblijvend kan zijn. De Adviescommissie adviseert bovendien dat bij een vermoeden van misbruik niet de officier van justitie, maar alleen de R-C de getapte gesprekken afluistert om het beoordelen of daar inderdaad sprake van is.

De kosten van het voorgestelde systeem worden begroot op € 360.000 voor de invoering, het onderhoud op jaarlijks € 63.000. Wie voor het systeem gaat betalen is nog onduidelijk – maar de onderzoekers van de impactanalyse verwachten in ieder geval dat het OM met het nieuwe systeem jaarlijks € 350.000 aan andere kosten zal besparen.